

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XIX. De Magnitudine Bonorum cælestium, ex quâ Peccati
mortalis gravitas colligitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45988](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45988)

tempus lignis ligna per excessus ad-
 hoc graviores addendi, imò tempus
 est, verissimis sinceræ confessionis
 lacrymis illum extinguendi, lacry-
 mis Christi Sanguine animatis, quem
 tantæ damnationis à nobis promerita
 miserie compatiens omnem effudit,
 ac ardoros illos sempiternos in se cre-
 dentibus extingueret, in quibus tan-
 tus humanæ generationis numerus
 edebit. Videbatur Propheta res
 magis admirationis coram irato Dei
 non tonantis, imò fulminantis vultu
 peccavisse. *Ecce tu iratus es, & pec-
 cavimus. Quanto majori admira-
 tione igitur digna res erit, non solum
 in facie Dei irati nos peccavisse, sed
 de novo peccare? Ecce tu iratus es,
 & peccavimus. Quis imposterum
 in tantarum flammatarum, quæ pec-
 catis preparatæ sunt, conspectu
 tam protervus erit, ut Deum offen-
 dere audeat? Ego non dico, talem
 condemnandum esse, sed ajo, jam
 hoc hora condemnatum esse: jam
 perditus est. Ideoque miser, non
 vitæ vitam, sed ira Dei manet*

*super eum. Non solum manebit,
 non; sed jam manet; Hæc enim
 credere, & tamen peccare, delictum
 est, quod pro evidentiâ suâ non
 aliam declarationem, aut probatio-
 nem requirit, per se enim monstrat,
 quàm grave sit. Certum saltem est,
 ex hoc ipso capite Sanctum Thomam
 judicare peccatum aliquod furti,
 fornicationis, odij, aut aliud quod-
 cunque à Christiano commissum,
 & ab Infideli, si aliæ circumstantiæ
 fuerint pates, gravius esse in Chri-
 stiano; cum Christianus non hor-
 reat, tale committere peccatum, licet
 Infernum credat. Fidelis ex hoc ipso
 gravius videtur peccare, quod majores
 pœnas contemnit, ut impleat volun-
 tatem peccati. O quàm monstrata
 est malitia propter momentaneam
 voluptatem pœnam sensus, & pœnam
 damni, pœnam, quæ finem non habi-
 tura est, contemnere! Hoc ipsum
 ergo erit, unde Fideles graviores In-
 ferni experturi sunt pœnas, ut qui In-
 fernum, ejusque pœnas contempse-
 runt.*

*S.Th. 1.
 2. 2. 75.
 ar. 5.
 in c.*

NERI
 stianus

DISCURSUS XIX.

De Magnitudine Bonorum cælestium, ex quâ
 Peccati mortalis gravitas colligitur.

Nter omnes miseria, quæ in pœnam
 mortis Christo il-
 lata infelicem il-
 lum Hebræorum
 populum, qui cum
 interficere ausus est, opprèsere, pro-
 fectò non ultimum, lex quadam ab
 Imperatore Hadriano contra eosdem
 promulgata locum sibi vendicat.
 Quandoquidem postquam jam totam
 Palaestinam furore suo devastasset, ut
 H h omnem

*Baron.
 Ann.
 137.*

et sequi Christ. Inscr. Tom. II.

omnem Judæis spem, desolatam Republicam suam è ruinâ erigendâ auferret, solenni edicto cuius illorum prohibuit, non solum Hierosolymam ire, sed ne quidem ab editiore loco respicere; unde eam videre possent. De iustitiâ legis tam insolite ego non a sum disputare. Solum dico Diabolum eodem prorsus modo agere cum peccatoribus. Patriâ jam tum illis ablatâ, quæ est cælestis gloria, non solum prohibet, quandoque suffragantibus bonis operibus illam adire, sed etiam ne quidem è longinquo, attentâ aliqua consideratione, aut solidâ cognitione, fidèque magis vivâ intueri. Quare in despectum hostis nostri, hodie quò propinquius poterò, hujus Sanctæ Civitatis gloriam vobis ostendam, de quâ quidquid dici potest, semper vero infinites minus est. Proinde spero vos non tantum intellecturos, quanta sit illa felicitas, quæ nos expectat in cælis, sed etiam quantum malum sit peccatum, quod vestrâ felicitate nos privat, dum rebus tantum terrenis nos implicat.

I.

II. Tria valde sapienter considerant Theologi, quibus cælestem beatitudinem nobis explicent. Primam est objectum hujus beatitudinis; secundum est potentia, quæ gaudet beatitudine; tertium est modus, quo objectum potentia beatificandæ applicatur. Horum igitur etiam sequar vestigia, ne à via aberrem. Consideremus imprimis felicitatis nostræ objectum, quod erit impletus Deus. *Ego sum merces sua*

Gen. 24.
1.

magna nimis. Eodem ipso bono bebimur, quo ipse Deus beatus est, eandem cum ipso sedebimus mensam eodémque vescemur cibo, quo ipse vescitur. *Dispono vobis, sicut dispono mihi Pater, ut edatis & bibatis supra mensam in regno meo.* Tantum eodem non erit gaudium, quantum est ipsius Dei; sed eodem ipso gaudemus objecto, quo Deus ipse infinitè beatus est. Quemadmodum teneriores sunt Principes, dum adidentes mentis ac cum Rege Patre, licet minus commendant, nihilominus iisdem vescuntur ferulis. O sublimissimam igitur istam Christianam, quæ tam immensè nobis bona manifestat! O felicissimam spem, quæ talia nos jubet expectare! O fortissimam charitatem, quæ ad illa promerenda nos animat! Quam amplius dici potest ad immortalis Cælestis Patriæ Beatitudinem nobis significandam, quam dicere Amicum nostram, cum hic vitam divinæ simulem vixerit, eadem ipsâ voluptate adimplendam, quâ ipsam Trinitas satiatur? *Terræne voluptatis tua potabis cor.* In qua re ab æterno se Deus occupavit? occupavit se ipsum contemplando, gaudendo de se ipso, se ipsum amando, sub se satisfaciendo, de se ipso vivendo. Hic ergo Deus, qui per omnem æternitatem immensa divinæ mentis suæ capacitati satisfacere potuit, cogitate quam infinitè plenus sit & superabundans ad mentes nostras communitate replendas! Divinitas perquam est adeò profundum, ut si per pauca Beatissimæ infinitas suas manifestare

perfectiores, possent eos per omnem
 aeternitatis successivæ longitudinem
 novo semper admirationis, nunquam
 rursus recreare spectaculo, illisque
 quovis momento novam pulchritu-
 dinem, quasi Mundos novos osten-
 dere. At quam admirandum hoc
 est spectaculum, omnia videre simul,
 tamque illimitatam & indeficientem
 omnium honorum possibilitatem aby-
 ssum semper possidere? quis vel mi-
 nimam huius felicitatis partem potest
 intelligere? Quis cum dignitate de eâ
 loquatur? Cogitate, Charissimi,
 quidquid conati fuimus, nihil de
 istis nos capturos; nihil, nihil, repero,
 nihil, nihil, capiemus. Et quod hoc ita
 se hunc quem propono casum, vobis-
 tum fingite.

III. Infans, Magni Monarchæ filius,
 ante hæret in utero Reginae Matris.
 Fingite igitur Matrem, quasi illum
 intra se jam rationis compotem &
 aptum ad secum colloquendum cre-
 deret, quodam die datâ operâ exhorta-
 ri; tandem angustias, in quibus latet,
 libens deserat, his eum compellans
 verbis: Agedum fili, agedum. Hinc
 non multo post tempore ab angusto
 sinu ad tam vastum transibis Mun-
 dum, qui tot & tot millionum vici-
 bus tibi notam, in quâ moraris, habi-
 tationem superabit. Nunc in arctis-
 simo teneris carcere, in quo pro arbi-
 trio tuo movere non vales, es sine
 lumine, non cognoscis consanguini-
 cos tuos, imò ne quidem ipsum Re-
 gem Patrem tuum. At paulò post
 letaberis splendore diei, cælum aspi-
 ces tam pulchrum, ut quisvis intueus

illius capiat amore, Solem lumino-
 sissimum, montes & maria. Videbis
 florentes campos, prata, videbis & ci-
 vicitates, & quod amplius est, omnium
 illarum poteris imperio. Jam solus
 es, nec societate hominum gaudes,
 nec amicitia, nec famulorum obse-
 quiis. Brevi in comitatu tuo habebis
 Principes cognatos tuos, pro subdi-
 tis tuis Gentes habebis innumeras,
 viròsque illustres, militiæ Duces ex-
 pertissimos, factisque celeberrimos, &
 pro corporis tui custodia paratissimi
 stabunt exercitus, etiam pro incalu-
 mitate tuâ ad sanguinem suum pro-
 fundendum promptissimi. Te ex-
 spectant Symphonie Musica, Vena-
 tiones, convivia, theatra, Palæstræ,
 Horti, magnifica Palatia, certòque
 tibi persuadeas, unam horam melioris
 illius vitæ, quâ in lucem natus frueris,
 plus habituram voluptatis, quàm cen-
 tum anni laboriosæ istius delectatio-
 nis, quam tibi præbet uterus meus.
 Si Mater ita discurreret, an putaris
 infantulum hunc sermonem apprehen-
 surum? totam hanc matris ad-
 hortationem putaret esse somnium.
 Mundum existimaret utero non nihil
 ampliorem, cælumque habitationem
 esse sinu materno vastiorem, nec
 non totam naturam mulierem esse
 Matre suâ aliquantò majorem, à quâ
 ad nascendum tantopere excitatur.
 Ideòque licet maternis persuasioni-
 bus fidem adhiberet, nihilominus
 difficile ipsi videretur, trepidarèque
 vel pedem ad derelinquendum tene-
 brosum suum carcerem movere, plan-
 geret se, ut ut villa, quibus cingitur
 debet

H h 2

NERI
 stianus

debere abicere involuera, diemque, quo ad vitam nasceretur, mortem appellaret. Verum non tantopere simplex hic periculus suis deciperetur apprehensionibus, quantopere à nostris decipimur tunc, quando Sancta Ecclesia amantissima Mater nosler celestis gloriae magnitudinem nobis manifestat, cordibusque nostris edicit, Mundum hunc arctissimum esse carcerem in comparatione caeli, ubi est Patria nostra; ibi nos Deum Patrem nostrum cognituros, ibi nos cum fratribus nostris, Angelis nimirum, Patriarchis, Prophetis, Martyribus, omnibusque Electorum ibi regnantium choris acturos. Omnes creaturas nobis obsequium praestituras, illo Sole gavissuros, qui nunquam occidit; talem habituros Dominum, qui praevaler omnibus & est omnia; & ut verbo dicam, eternum beatos fore. Cunctae haec veritates tam parum apprehenduntur, ut plerimi Christianorum, si perpetuo in hac lacrymarum valle manere possent, hoc est, in utero tam tenebroso & faeculento, nunquam ad speratum in altero Mundo gloriae splendorem emigrare desiderarent. Et quamvis, imminente jam hora partus, antiquam cogitant deserere habitationem, non sine lacrymis eam derelinquunt; ingentem putant se facere juramentum paucis illis pannis, quibus involvuntur, se exuere, mortemque appellant illum diem, quo ad vitam immortalem nascituri sunt. O quantum igitur à fallacibus nostris decipimur sensibus! agendum excutiamus tam durum servitutis jugum,

& saltem in ignorantia nostra quod dubitato teneamus, infinites mundum esse distantiam inter caelum & hunc Mundum, quam inter eundem Mundum & matris uterum! ita ut quot partibus sinus maternus, loca generationis nostrae, amplitudine, pulchritudine & deliciis superet à Mundo, tot, imò infinitis partibus hoc universum amplitudine, pulchritudine & deliciis à caelo superetur.

IV. Et hic est primarius finis propter quem tot visibilibus bonis Deus terram locupletavit; ut illis quasi scalis in invisibilium bonorum supra Stellas nobis asseruatorum cognitionem deveniremus. Sic olim Antiquus Josephus (si Hebraeorum traditioni fides adhibenda est) ut populum in illa annone difficultati in coemendum frumentum à se colatum invitaret, magnam paleam in Nilum projici iussit, ut secundo descendens fluvio tellis esset & nuntius abundantiae in granariis pro salute publica recondiret. Nisi forte ideo tantis de caelo nos Deus bonis cumulat, ut intelligamus omnia illa non esse aliud, quam parum paleae cibum vitae animalis & abjectae proprium, in comparatione celestium illius cibi, qui pro nobis tanquam cibis animabus immortalibus & delicatis proportionatus asservatur. Quamobrem si tam avidè hominum corda his inhiant paleis, verè voluptate vacuis, & si tanti earum faciant possessionem, quale erit gaudium, si tandem ipsius Dei possessione letaturi sumus? Profecto nulli rei operam

P SEGI
Homo Ori

nam melius impendere possunt homines, quam dum cognoscenda celestis glorie magnitudini studerent. Quam aliam utilitatem attulit sordidus ille decies mille libratum, iussu Heliogabali collectatum, ex telis sarcinatum mons, quam ut antiqua Romanarum vastitas inde colligeretur? Eodem modo omnia bona creata cum omni sua vanitate, satis vera & utilia nobis acciderent, si illis ad illustrandum mentem nostram ita uteremur, ut ex illis Magnificentiam, Majestatem & celestem illius civitatis, quae est tota plena Deo, Magnitudinem colligeremus.

II.

V. Transamus nunc ab objecti beatificantis nobilitate ad potentiam beatificatarum prestantiam. Ut magis vulgaribus loquamur terminis, mensure felicitatis hujus, quam spectamus, subiectum erit cor humanum, ad eius intellectus & voluntas nostras, qui semper simul omni delectationis plenitudine fruuntur. Quare cordis huius amplitudinem considerate, ut inveniamus illius boni copiam comprehendere possitis, quo in aeternum saturabitur. Si cordis humani vastitatem sicuti maris compararem, non absurda esse comparatio, sed nimis parca. Quandoquidem, licet verum sit, mare non repleri fluminibus quotquot in illud effunduntur; hoc tamen ideo fit, quia quancumque aqua per publicas lapsa terram vias in sinum ejus diffunditur, tantundem quoque per occultos meatus ad eandem terram fecundandam effluit. Sed posito, quod tota aqua ibi remaneret, quae continuo in idem influit, brevi adeo confestim mare cresceret, ut non solum littora excederet, sed etiam denique terras longè distitas ipsosque montes inundaret. At non sic se habet cor humanum. Conserve omnes simul honores, omnes divitias, omnes voluptates, omnes Principatus, omnes Monarchias, omnes scientias, & ut paucis absolvam, omnia bona creata, eaque cordis humani sinui injicite, nunquam illud implebitur, nunquam contentum erit, semper supererit aliquid, quod desideret. Imò si millies & millies idem faceretis, millies, tamen & millies faceretis idem deberetis. Si denique verum esset, innumerabiles illos montes dari, quos somnnavit Alexander, totumque illorum Dominium eisdem cordi includeretis, nunquam tamen illud satiaretur; in media abundantia, quam possideret, inopia quaereretur, fatereturque tantam omnium rerum copiam famem non sedari, sed magis magisque irritari. O Immensam igitur cordis humani, mole tam parvi, cupiditatibus nihilominus tam vasti, amplitudinem! quod sensibilis potest adferri argumentum pro homine, qui caelestis beatitudinis magnitudinem non potest apprehendere, quam cum audit sinum cordis nostri, quamvis non denariat littoribus, fundoque rareat, perfectissime replendum esse. *Satiabor enim appaverit gloria tua.* Vacuum, quod à sigillo incerta relinquitur, quamprimum repletur, ubi de novo eidem ceræ sigillum

appli-

S. Tb. 1.
2. q. 2.
ar. 8.

Pf. 16.
17.

NERI
SIAMUS

Hh 3

applicatur. Eodem modo immensa illa animæ nostræ capacitas, quam Deus tanti boni, essentia scilicet divinæ, capacem creavit, quamprimum replebitur, ubi totum illud bonum, hoc est, essentia divina illi proximè applicabitur.

8. Tb. 1.
4. 9. 3.
11. 8. 1.

VI. Attamen huc usque parum dixi. Si non alia capacitas, quam ea, quem nunc secundum naturam suam habet cor nostrum, à Deo implenda esset, non in omni abundantia illud repletur. Quare ut infinities sit liberalior, de novo Animæ vires in cælo auget, dum lumine gloriæ mentem confortat, illiusque sinum tali modo extendit, ut, quæ propria ipsius Dei est, beatitudinis fiat capax. *Ut gaudium meum in vobis sit, & gaudium vestrum impleatur.* Jam velim, edisserat mihi aliquis, qui novit, quam plena futura sit illa felicitas, quæ non uno aut duobus diebus, sed per omnem æternitatis durationem, animam beabit, tam propter naturalem perfectionem suam, quam per illam accessionem, quæ cor dilatat, adeo capacem, ut ipsum Dei gaudium percipiat. In hoc omnium bonorum Oceano jam felices illæ natant animæ, quæ mandatorum divinorum observatione, ut illuc admitterentur, se disposuerunt, ibique semper manent satura, semperque sitibundæ, conchyliorum instar, quæ aperto cælum versus sinu, unde pascuntur, semper magis ad preciosum illum suspirantorem, quo jam tam sunt repleta.

8. Tb. 2.
7. 9. 12.
11. 5. 4.

Joan. 15.
11.

VII. Denique illud ex quo præ omnibus aliis cælestis liceret agnoscere beatitudinis magnitudinem, et modus, quo Deus possidetur. Non enim ad magnum gaudium concipiendum sufficit, grande esse obiectum, nobilèmq; esse potentiam; sed insuper necesse est, ut illa ipsa potentia strictissimè cum bono amato, hoc est, cum ipsomet obiecto uniat. Ut me omnes intelligant, exemplum rem distinctius explicabo. Quis est quod homo sitibundus in æstate majorem hauriat delectationem ex aqua gelidæ potu, cujus quasi saporem augent, nunc ceterorum, nunc ceteri momi aspectus, quam delectationem non haberet, si jam melancholia gravatus; verno tempore florentissimi etiam prati intuitu frueretur? Alii enim sensus visus, gustu multo est nobilior, & consequenter nature sua capacior est voluptatis. At nihilominus, quia potus frigidus immensè unitur palato, tam pulchra autem prati facies non immèdiatè jungitur oculo, sed per imaginem sui in oculis depictam unitur, ideo palati delectatio multò est vehementior, quam voluptas pupillarum. Nunc ad interest nostrum, quid putatis esse, in cælo Deum videre? Nos cum audimus tam magnum nobis promitti bonum, hanc Dei visionem cum proportionate rerum aliarum hic conspectarum apprehendimus, sicut est artificiosè alicujus picturæ, cæli sideris, aliarumque rerum amænarum aspectus, adeoque parum apprehendimus. Verùm

Clæ

Charissimi, non est ita, non est ita. Non videbimus Deum mediante aliqua specie creatâ; at in se videbimus, quod idem est, ac dicere: Ipsa divina essentia immediatè menti nostræ unita (quæ à lumine gloriæ eo modo confortabitur) erit instar speciei intellectualis, ita ut Deum eodem profusè modo cognoscamus, quo Deus cognoscit seipsum. Atque ita Deum in cælis videre quid est? est tam rectè unum esse Deo, quam intus ignis ferro candenti unitus est, ita ut nec anima à Deo, nec Deus ab anima discernatur, sicut ad primum aspectum nec ignis à ferro, nec ferrum ab igne distinguitur. *Similes ei erunt, inquit Sanctus Joannes, quia unitus cum seut est.* Vult dicere, Deum possidendum plenius, quam anima quidquam sui possidere possit; vult dicere, immediatum fore illud in Deo gaudium, ita ut nihil aliud inter illum & animam ponatur, quemadmodum infans uberibus matris adhærens, immediatè fugit lac, non per medium, quod intercedat, aut canalum. Quamobrem si tam vile bonum, quale est porus gelidus, sensum materiam, ut est palatum, ideo solùm tantùm afficit delectatione, quia inmediate illi unitur; quam creabit delectationem bonum infinitum immediate animæ deificatæ unitum, & velut forma suæ materiæ conjunctum? *Esse formam divinam, inquit Sanctus Thomas, se habebit ad intellectum sicut forma ad materiam.* non eo quidem modo, ut unum quiddam constituant in ratione essentia, sed unum quid in ratione

intelligendi. Hinc est (quemadmodum concedit Sanctus Thomas) quod unio Animæ cum corpore possit aliquam illius Beatæ Visionis dare similitudinem, quâ Deus, eum apertè in Cælo se videndum præbet, Animæ arcèssimè jungitur. *Cum divina essentia sit actus purus, poterit esse forma, quæ intellectus intelligit, & hæc erit visio beatificans, & ideo dicit Magister, quod unio ad corpus est quoddam exemplum beatæ unionis, quæ spiritus unitur Deo.* Si tantum bonum à nobis concipi non potest, quomodo putatis id explicari posse? Ut saltem aliquid de tam immenso gaudio nobis indicaret Propheta, quo videntes Deum fruuntur Beati in cælo, utitur voce ebrietas. *Inebriabuntur ab ubertate Domus tue.* Quo vult significare, quemadmodum ebrius eo tempore non vivit hominis vitam, dum ratione non utitur, ita Beatus humanam non vivet vitam, sed divinam, dum & ipse quasi extra se vadit, modoque admirabiliter totus in Deum transformatur; adeo gloriâ undique replebitur. VIII. Et hæc est felicissima illa perditio, de qua loquitur Sanctus Augustinus, ubi dicit, Animam in se ipsa se perdituram, ut tota in Deo inveniat. *Cum accepta fuerit illa ineffabilis latitudo, perit quodam modo, & fit divina.* Ita ut mirum non sit, Deum dixisse, Animam à se tractandam quasi Deam, & tantum non ut sibi æqualem: audite incredibilis dignationis verba: *Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo,* quod est idem ac dicere, pro remuneratione suâ à Deo, tam

S. Thom. 2. 2. q. 82. art. 1. in c. sub. fin. 1. sent. dist. 2. q. 2.
Ps. 117.
Ps. 139.
Apo. 3. 21.

NERI
STANUS

tam magnificè tractabitur, quàm magnificè, si Deus esset, tractari deberet; ad omnium bonorum increatorum gaudium admittetur, divinis illustrabitur pulchritudinibus, divinà induetur Sanctitate, divinà immergetur felicitati, Deoque amicitia tam singulari & unità conjungetur, ut Deus & Anima una solà res esse videantur. Proinde Deus animà felicitate, quasi sibi proprià letatur, idèoque ab omnibus celestis aulae suae spiritibus, sibi applaudi postulat. *Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam, qua perierat*; Anima quoque vicissim contrà magis lætabitur bonis Dei, quàm illis ipsis, quæ sibi propria habet. Sed adhuc parùm dixi, dicendo Animam à Deo, quasi sibi parem tractandam esse; dicere debebam, Animam insuper, quasi ipsius Dei esse animam, inexplicabili benignitatis modo fovendam esse. Tam mirabiliter Christus ipse loquitur in Evangelio suo: *Præcinget se, & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis*. Quibus significat Patrem suum cælestem, quasi Dominum amabilissimum, succinctis vestibus fidelibus servis suis convivantibus servitutum, Deitatemque non solum infinità demissione cunctis Animæ beatificatæ desideriis satisfacturam, sed quod amplius est, quasi inferiorem cum illà acturam; quia tali modo Beatis se possidendam tradet, quali nullus Dominus unquam possidebit subditum. Dominus quidem est membrorum servi sui possessor, sed

non ipsius animi; adeoque exteriorum hominis non interiorum possessor est. Verùm Beati totum possidebunt Deum, nec ullam ipsæ possidebit perfectionem, cuius integritatem non concedat ipsis Dominum, nec non plenissimum perfectissimumque, velut rei suæ, uti fructum. *Erit ita in Deum.*

IX. Nec tantum soli Animæ tantum erit gaudium, sed, quæ admodum in conjugis regis, cum famulis proportionatè non deficiat epulæ; sic in cælo sentis exteriori proprià suà exultabunt beatitudine, quæ ab Animà in totum corpus redunabit. *Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum*. Quis unquam crederet, à frigido aquila ovo volatorem aeris Dominum, tam velocem, tam fortem, tam libetam, tanquam Solis amicam suo tempore prodigendam? Ex eo tamen prodicitur; tanta vis est caloris vivitatis, à quo excluditur. Jam verò corpus nostrum licet sit gravis quædam, debilis, frigida & terrestris massa; sed tamen tempore illa ipsa gloria, quæ anima beabitur, ita redunabit in corpus, ut licet corpus sit, isdem spiritus gavisurum sit privilegiis; famosissimis scilicet illis quatuor doctoribus subtilitate, agilitate, impassibilitate, & claritate, quibuscum omnes Electi in magnà illà regenerationis die resurrecturi sunt. *Primus homo de terra terrenus, secundus homo de cælo cælestis*. Erit itaque corpus nostrum resuscitatum, tam subtile, ut quovis montes, quemadmodum nunc Sol

Luc. 16.
6.

Luc. 17.
37.

P. SEGI
Homo Cri

crystalum permeat, penetrare valeat; Erit tam agile, ut unico momento è caelo in terram descendere possit; erit tam impassibile, sicut est Anima iam absolutissima facta sui ipsius Domina: erit tam luminosum, ita ut si Beatus aliquis solam manum è caelo extenderet, centies melius, quam ipse Sol oriens ad totum Mundum illuminandum sufficeret. *Fulgebunt Iusti sicut Sol in Regno Patris eorum.* Quod si in ipso caelo, ubi tanta est luminis copia, quilibet Sanctorum tanquam Sol radios suos est diffusurus, cogitate, quantum lumen extra caelum positi sint emissuri! Verbo, quemadmodum Anima beatitudo in hoc consistit, ut gloria Deo propria sit particeps, ita corporis beatitudo in hoc consistit, ut gloria Animæ propria ipsi communicetur. Quanta igitur erit gloria nostri, tantam inter bonorum copiam, felicitas, ubi semel eorum possessionem adiverimus? In immensarum gaudiorum mari natabit, quia non solum erit plenum, ut docet Sanctus Thomas, sed superabundabit; non enim tantum gaudebit illis, quæcumque desiderat; sed etiam insuper poterit, quæcumque unquam desiderare potuisset. *Gaudium Beatorum erit perfectè plenum, & etiam superplenum, quia plùs obtinebunt, quam desiderare suffecerint.* Ideoque quasi tantum gaudium in Animam Beatorum ipso minore non posset intrare, Anima beata intrabit in gaudium: *Intra in gaudium Domini tui.* Nisi etiam dicere velimus animam beatam, totam in gaudium mutari. *R. P. Segueri Christi. Instr. Tom. II.*

dam esse, juxta illud, quod Deus his promisit verbis: *Ponam te gaudium in generationem & generationem.* Non solum enim erit Beata, sed erit quasi ipsa beatitudo, ita ut, quemadmodum inquit Sanctus Augustinus, si una aeternæ illius voluptatis gutta, quæ Beati fruuntur in caelis, decideret in Infernum, quamprimum omnem extingueret dolorem, omnes dulcoraret pœnas, omnes exsiccaret lacrymas, infelicissimumque illum sempiternæ desperationis carcerem in desideriorum habitationem transmutaret. *Tanta est dulcedo futura gloria, ut si una gutta in Infernum deflueret, totam Damnatorum amaritudinem dulcoraret.*

X. Charissimi, quid vobis videtur de hoc loquendi modo? an non sufficit mentibus vestris altissimam quandam bonorum illorum, quæ nobis in caelo preparata sunt, ingerere estimationem? Tam misera sunt hujus Mundi bona, ut omnium illorum fastidium una sola creet febricula. *Quamvis humana gaudia non sint gaudia, tamen qualiacunque sint, aufert omnia ista una febricula.* Inquit idem Sanctus Pater. Exempli gratiâ, si tantum unico dente doletis, jam nulla placet musica, non sapiunt epulæ, non delectant comœdiæ, nulla amicorum artidet conversatio, verbo, si omnia terræ bona, quasi in torculari comprimerentur, vix tantus delectationis exprimeretur succus, qui ad tam parvum putridi dentis dolorem auferendum sufficeret. O singularem igitur terrenarum voluptatum

NERI
SIANUS.

rum miseriam! at contra ò incomparabilem, incomprehensibilem celestium gaudiorum immensitatem, quorum una sola gutta æterni ignis incendium extingueret! nec putetis, cum ita loquor, amplificatione me uti. Imò maximi Theologi, qui prohtentur, se tanquam rigorosos Judices oranem examinare veritatem adstruunt, unius Beati felicitatem majorem esse, quam sit totius inferni miseria, adeo quidem, ut si ex omnibus hominibus creabilibus, unus solus denique salvandus, ac in cælum recipiendus, reliqui verò omnes in inferorum abyssum precipitandi essent, nihilominus quilibet illorum in hanc vitam nasci desiderare deberet, ut ut exiguum, se Beatum illum futurum, probabilitatem haberet; multoque majori cum periculo, se in innumerabili condemnandorum numero comprehensum iri. Ratio est, quia cælestis hujus beatitudinis causa est Deus clarè visus, & ab animà possessus quasi amicus. Infernalis verò miseriæ causa est, Deus confusè cognitus, & velut hostis apprehensus. Quare quemadmodum amor Beati alicujus erga Deum, propter cognitionis illius prærogativam incomparabiliter major est, quam odium, quo torus contra eum ardet Infernus, sic totius Inferni trititria, non potest in genere suo illius gaudij amplitudini comparari, quod unus & solus Beatus in cælis experitur. Peccata in Inferno à solâ justitiâ miserè damnati puniuntur, dum interitur ab individua comite sua mi-

sericordiâ inhibetur, idèoque licet igneum vibret gladius, Si accersit fulgur gladium meum, nihilominus non totâ illâ vi icum indiget, qui illum jure merito ferocius indigere possit. Non accendit omnem peccatam suam. Sed in cælo Justitiâ & Misericordiâ simul junctæ erunt, patiturque beabunt animam, ita ut portam suam, quasi certatim sint ostenditur, donaque sua abundantissime collatura. Præcipue verò Justitiâ, ibi contra inclinationem suam, licet in Inferno, non est operatura, sed secundum totam virtutis suæ plenitudinem ager; quæ multo magis remunerari, quam punire desiderat. Quæ quis poterit exprimere, quam preciosa sit futura illa Misericordiâ & Justitiâ corona, quam Deus vult amantiſſimus Sponsus, & integerrimus remunerator capiti illius Animæ imponet, quam propter recipere cum utriusque amorem in proprium summum thronum collocabit. *Faciet Misericordis Dominus & judicium.* Profectò hæc captu sunt difficilia. Nihilominus, quantumlibet parum capere possumus, satis intelligemus, si, postquam fornacem aliquam, invacillimis accensam flammis, tanquam amplam, ut illius circuitus centena aliquot comprehendat millia, nobis imaginati fuerimus, æternis horridam tenebris, æterno refertam furore, æternæque fame, siccitatis, morte & desperatione plenam, in hoc loco congregatorum exercitum nobis proposuerimus, omnium

*ordin.
Palov.
agert. de
act. sum.
l. 1. n. 45.*

P. SEGI
Homo Cui

malorum centrum, dicemus in animo: quod si aliquando caelesti gloria & beatitudine potitus fuero, magis ego solus gauderem, quam omnes damnati in inferno patientur, unaque sola mihi, quae, ut ita dicam, de regali menta mea cadet, tam laeta erit, ut si posset ad Infernum pertingere, sufficiens foret ad rabidam tantae multitudinis famem exlatandam: Deum immortalium! si Christiani hasce ruminarent veritates, possibilene esset, ut inquam animum suum ad peccandum inducerent? Mystica illa animalia, quae velocitate fulguri non abhinc ambulare vidit Prophetam, sed in similitudinem fulguris coruscantis, illo tam velociter progrediebantur, quia supra capita sua effigiem firmamenti expressam gerebant. Similitudo firmamenti super capita eorum, Mem in nobis experiremur, Charissimi, si vivam caelestis gloriae imaginem mentibus nostris impressam haberemus. Quomodo esset: ostibile, ut inquam immensum felicitatis aeternae pelagus, pro cenosa turpis alicujus voluptatis palude commutaretur.

XI. Video me quasi ad Discursus mei finem pervenisse, atramen effari vix licet, in comparatione adhuc dicendam, me nosdum incepisse. Nihilominus omittere non possum, ne desin officio meo, quin adhuc duas proponam veritates. Prima est, hanc beatitudinem rudi penicillo a me adumbratam, toties quasi multiplicandam, quot eadem fruentur loci. *Quot Socii, tot gaudia*, inquit

Sanctus Augustinus: cum enim inter Beatos incomparabilis sit amicitia, incomparabilis quoque erit omnium bonorum, quibus quilibet illorum gavifurus est, communitio, ideo optimè argumentatur S. Anselmus; si anima intra se non capiet proprium gaudium suum, quomodo tot aliorum innumerabilium sociorum suorum tantopere dilectorum gaudia capiet? *Si cor hominis de tanto bono suo vix capiet gaudium suum, quomodo capax erit tot & tantorum gaudiorum?* Imò quod omnem superat expectatio nem, est, quod Beatus aliquis gloria superior plus letaturus sit gloria Beati alicujus inferioris, quam ipse Beatus inferior suam ipsamet gloria exultat; cum enim Beatus superior plus amet Deum, quam inferior, magis delectabitur illo honore, qui ab inferioris beatitudine accedit Deo, quam ipse inferior beatificatus delectetur. Eodem modo, quod ros caelestis in margarita majorem sinum delabitur, eò preciosior unio nascitur.

XII. Altera maximi ponderis veritas est; tam immensum amplitudine sua gaudium, in omnem aeternitatem duraturum esse, ita ut si tot seculorum millia effluerint, quot momentis duraturus est hic Mundus, ne quidem unicum hujus infinitae durationis praeterierit. Quare si tantò pluri aestimatur aliquod bonum, quò diutius permanet; quanti aestimandum erit bonum illud, quod semper durabit? aeternitas cuivis parvula addita

NERI
STAMUS

dita voluptati, tantum illius auget pondus, ut quamprimum immentum fiat bonum. *Glorie pondus*; adeo quidem si possibile esset, ut unquam praeferens felicitas & beatitudo ipsius Dei finiretur, potius aeternum gaudium unius solius Sancti in caelis eligendum esset, quam immentum divinae felicitatis pelagus, quod aliquando exsicandum esset. Et si hoc verum est, sicut est verissimum, quis unquam hujus beatitudinis fundum metiri poterit, quae neque in bonorum recipiendorum numero, neque in eorundem duratione habitura est terminum? Et adhuc invenientur homines, qui tam grande bonum audent despiciere, & cum ludicro quovis bono commutare? Leges praesupponunt, quemvis censum parvum, sed perpetuum à quolibet estimari. Attamen Lex divina tot Christianos cogitur intueri, qui reditus adeo immentos, hoc est, omnia in Deo possidere bona, & quidem perpetuo & in aeternum, tam parvi faciunt. *Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem.* Stolidi peccatores tam parum solliciti sunt de caelesti gloria, quamvis millenis à Deo vocentur invitationibus, terreatur minis, allieiantur promissis, innumerabilibus impellantur beneficiis, ut nihilominus potius bestialem eligant, in omnium vitiorum immunditie ducere vitam, & postea in Inferno incessabiliter, inter omnia maledicorum supplicia, gemere, quam christianè vivendo, tam felicem aeternae beatitudinis possessionem adire. Et quo-

modo tam horrendam commutatorem possunt è Caelo aspicere Sancti, ut non supra iam contra gentem tantam stultam concipiant indignationem? Cuncti Pictores indignantur, legentes nobilem illam picturam, quae Paulus Veronensis caelestem gloriam expresserat, fuisse cum tabula quadam floribus picta Venetiis commutatam. At quanto vos putatis omnes caeli Incolas, hujus gloriae expertissimos, dolore affligi, dum vident stolidum aliquem hujus Mundi viatorem, pro marcidâ voluptatis flore, non depictum aliquem, sed verum, unicum & sempiternum paradisum commutare? Beatam Dei faciem intrare tam immentum est bonum, ut pro aspicienda illâ vel unico momento affirmaret Diabolus, se omnes Damnatorum penas, usque ad extremum iudicij diem patienter sustinere paratum esse. Ideoque quanta non sit injuria bono tam infinito, cum tam turpiter à peccatoribus viiipenditur? Jure merito quisvis peccator, cum illo prodigo palam confiteri potest, se contra caelum peccasse: *Peccavi in caelum*: quod ludendo pro nihilo perdidit: ita ut si nullum aliud superesset argumentum, quod enormem cujuscunque peccati mortalitatem nobis manifestaret, hoc solum nobis sufficere deberet, id est, scire, illud nos immentâ felicitate privare.

XIII. Sed non tantum malitiam suam nocendo nobis demonstrat, dum caelum peccatoribus auferet, verum etiam adhuc magis eam damnando illos, quod

252
24.

quod certo quodam modo Beatis inferre, ostendit; illos enim eo privato gaudio, quod ex adjungendis sibi in beatitudine Sociis caperent, cum, qui peccant, ex parte sua ad possidendam celestem gloriam omnino se reddant inhabiles. Imò hæc ipsa peccati malignitas etiam Deo se opponit, non permitiendo, ut desiderio, quo totum seipsum nobis communicet, satisfaciat, maximaque omnium possibilitium ingratitudine Deum offendit, dum omnium beneficiorum possibilitium maximum, hoc est, celestem gloriam aspernatur. Quare considerate, Charissimi, quam insatiabilis sit peccati malitia, cui cum non sufficiat, non luculosam à principio in caelis inter Angelos, ipsius causâ inde aeternum proscriptos, edidisse stragem, aliquorum etiam superstitum, imò omnium pariter Electorum, quibus eorum ruina restituantur, felicitatem turbare conatur; non enim aliud unquam molitur, quam, ut illorum impediatur, aut diminuat lætitiâ, dum se beatissimæ hujus plenitudinî, quasi odiosissimum opponit vallum, quæ tantum à summi boni Oceano supra amores lavandos, si non peccassent, se effudisset. Et nos adhuc peius, quam nos quam alias peccare pergamus, licet sciamus, quam magno non solum totum celestem Patriam, sed Deum ipsam dolore afficiamus? Preat miserabilis ille, qui tantas non horret committere enormitates. *Deficiant peccati vici à terrâ, ita, ut non sint.* Vos autem interim scitote, quòd, quicunque aunc tantâ cum facilitate peccat,

cæloque tergum obvertit, cælum illud in æternum, inter innumera tormenta coram oculis sit habiturum. O quam furiosâ cum desperatione, quivis Reprobis hanc impudentem in Inferno luiturus est repulsam & contemptum, quam rabioso dentium stridore eam desecturus est! Verùm nimis serò; rabiosa enim lacrymæ non adferent remedium, sed in furoris cedent alimentum. Quare cum cælum subire nequeant, neque in terris perennare, stabilem suam in Inferno habebunt sedem. *Ibierit sietus & stridor dentium, cum videritis Abraham & Isaac & Jacob & omnes Prophetas in Regno Dei, vos autem expelli foras.*

Luc. 24. 22.

XIV. Eligitote igitur, quænam ex duabus hisce oppositis vobis placeat fortibus, aut levem aliquam tolerare afflictionem, ut in beatissimum illud Regnum cum immenso gaudio admitti mereamini; aut illicita satisfacere cupiditati, ut ab illo Regno in avernales paludes tanto cum ejulatu ejiciamini? Hic non datur medium. Persuadete vobis, quemadmodum olim antiquus ille Romanus in Senatu Carthaginensi asseruit, se in rogâ suâ Pacem & Bellum attulisse, ut eligerent, quòd ex duobus ipsis placeret, ita me sub hæc Sacerdotali veste, utrumque, & Cælum & Inferna getere, vobisque hoc temporis puncto electionem proponere, ut quòd vobis magis conducit, absque ullâ hæsitacione arripiatis. Quid igitur hæretis? unum aliquod eligendum est. Voleis fortan bonum, quòd in uno alteròve reperitur, am-

NERI
STIANUS

plecti, malum autem declinare? Velletis hic gaudere cum peccatoribus, & ibi exultare cum Sanctis? Non est

27. 18. 5. *Qui seminant in lacrymis, in gaudio metent.* A Paradiso & felicitate brutorum, quã tam effreni licentia fruuntur quis in terris, ad Paradisum & felicitatem Angelorum non transitus. *Foris canes.* An vobis igitur decorum videtur, ab harã aditum patere ad Regium conclave? Si in Cælo à nobis vacuæ Angelorum apostatarum sedes sunt replenda (ut plurimum sentiunt Auctores) considerate, an deceat, eum tanquam Monarcham illarum aliquam occupare, qui modo se in cæno volutabat? *Sis lota in volutabro luti.* Quod, si verum est, etiam nos tanquam homines, præter sedes Angelicas, proprias nostras habituros sedes, quo ibitis, ut locum sine pudore occupetis? An inter Apostolos? Sed Animas prius ostendite, quas ad Christum reducit; utinam non plures ad peccatum ineitando abstuleritis, quã lucrati fueritis. An inter Patriarchas? At ubi sunt infatigabilia suspiria vestra ad Deum emissa? An inter Prophetas? At ubi sunt continui vestri s. d. re. Deo dedicati? An inter Martyres? Sed quomodo? Qui cum apertã fronte, sicut illi, fidem Christianam tueri debuissetis, eam profiteri erubuitis, si non etiam eandem negasse gloria vobis duxistis? An inter penitentes? Sed vobis iudicandum relinquo, si tales ab assiduã ludendi consuetudine, à conversationibus, à crapulis, risibusque oblectamentis cessare debeatis. Vertite vos, quo-

cunque vultis, vita, quã vos dicitur ne quidem angulum pro se habere in celo. *Foris canes & venefici, & impii dicitur, & homicidæ, & ideli servientes, & omnis, qui amat & facit mendacium.* Si vos impostero etiam supra Stella majori cum fundamento locum habitare velitis, quid facere oportebit? postquam dixisset: *Scimus, quoniam cum apparuerit, similis ei erimus, spem in eo, sanctificet se, sicut & illi factus est.* Quandoquidem nulla alia quam peccatum nobis cælum auferre valet. Non illud auferit naturalis ignobilitas, cum etiam rusticos occupat; non auferit paupertas, non ignorantia, non infirmitas, non literarum ignorantia, non membrorum deformitas; cum etiam luscis, claudis, mutis & paralyticis donetur. *Pauperes ac debiles & cæci & claudes intrabunt huc.* Solum à peccato auferitur. Ideoque, *Qui habet hanc spem sanctificat se.* Sed quomodo sanctificare se conatur, qui nunquam aliud facit, quã se ipsum contaminet? Ah! hic non est ante Deum comparandi modus, nec hac ratione per visionem beatitudinis ei similis evadet. Spiritus spurcæ potentie spurcæ cogitationes spurcæ, non sunt spectacula, quæ ante Solis tam formosi faciem collocari possunt. *Qui Deum in gloria sua reuelatum de facie ad faciem videre desiderat, cor suum mundare incipiat. Beati monachi corde, quoniam ipsi Deum videntur.* DIS.